

MVCRX01T55HU
prvotní identifikátor

MINISTERSTVO VNITRA
generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR

Č.j. MV-2370-3/PO-IZS-2014

Praha 14. února 2014

Počet listů: 8

Schvaluje :
brig gen. Ing. Drahošlav Ryba
generální ředitel HZS ČR
Podepsáno elektronicky

S-16
Strojníků jednotek SDH obcí a SDH podniků

Obsah

1.	Charakteristika kurzu	3
2.	Cíle vzdělávání	3
3.	Rozsah znalostí absolventa	3
4.	Časová dotace	4
5.	Podmínky pro zařazení	4
6.	Materiální zajištění účastníků kurzu	5
7.	Ukončení kurzu	5
8.	Učební osnovy	6

1. Charakteristika kurzu

Kurz S-16 strojníků jednotek SDH obcí a jednotek SDH podniků je určen:

- a) k získání odborné způsobilosti funkce strojníka jednotky SDH obce kategorie JPO V a jednotky SDH podniku, která disponuje CAS nebo AS,
- b) k prodloužení platnosti osvědčení o odborné způsobilosti funkce strojníka jednotky SDH obce kategorie JPO II, JPO III a JPO V a jednotky SDH podniku, která disponuje CAS nebo AS.

2. Cíle vzdělávání

Cílem kurzu je připravit absolventa pro řízení požární techniky při normálních i ztížených podmínkách, používání, obsluhu a udržování prostředků strojní služby své jednotky PO v provozuschopném stavu, taktiku nasazení určených prostředků, zásobování požární vodou.

3. Rozsah znalostí absolventa

Absolvent tohoto kurzu je seznámen s právními předpisy upravujícími a vztahujícími se především k činnosti funkce strojníka dobrovolné jednotky PO. Je připraven pro řízení požární techniky při normálních i ztížených podmínkách, používání, obsluhu a udržování prostředků strojní služby své jednotky PO v provozuschopném stavu, taktiku nasazení určených prostředků, zásobování požární vodou. Zná hlavní úkoly a postupy činnosti na úseku strojní služby své jednotky PO při plnění standardních úkolů stanovených jednotkám PO v době operačního i organizačního řízení.

Zná:

- základní pojmy z hydromechaniky, zejména vodní ráz, tlak vodního sloupce, tlakové ztráty, kavitace a ředění v souvislosti s funkcí požárních čerpadel, pěnotvorných přiměšovačů a zavodňovacích zařízení (vývěv),
- úkoly řidiče při výjezdu jednotky PO a dopravě na místo zásahu,
- taktické zásady pro umístování požární techniky na místě zásahu,
- způsoby dodávky a dopravy vody,
- způsoby připojování požární techniky na zdroje požární vody, na požární potrubí a na polostabilní hasicí zařízení,
- dojezdové trasy v hasebním obvodu z místa dislokace své jednotky PO,
- místa v hasebním obvodu, která omezují možnost průjezdu požární techniky z hlediska snížené nosnosti komunikace, snížené výšky nebo šířky průjezdného profilu komunikace nebo jiné překážky,
- úkoly strojní služby u jednotky PO,
- dokumentaci strojní služby vedenou u své jednotky PO (v písemné, popř. i v elektronické podobě),
- ustanovení Řádu výkonu služby v jednotkách HZS podniků, SDH obcí a SDH podniků mající vztah k používání určených prostředků,
- zásady bezpečnosti práce, postupy a podmínky pro údržbu, opravy a zajištění provozu určených prostředků v rozsahu stanoveném v návodu k obsluze,
- bezpečnostní limity pro používání určených prostředků a důvody, pro které je zakázáno určené prostředky používat,
- základní takticko-technická data určených prostředků,
- druhy, rozsah a postupy uživatelských zkoušek požárních čerpadel a mezní hodnoty parametrů, které jsou při uživatelských zkouškách požárních čerpadel prověřovány,
- bezpečnostní zásady stanovené pro řidiče a osádku při výjezdu a jízdě k zásahu,
- příčiny, které snižují schopnost řidiče k řízení vozidel,

- bezpečnostní zásady stanovené pro jízdu požární technikou, která patří do jemu určených prostředků,
- zásady pro jízdu vozidlem uplatňujícím právo přednostní jízdy,
- zásady bezpečné a defenzivní jízdy,
- faktory, které ovlivňují možnost vzniku kritické jízdni situace,
- bezpečnostní zásady pro ustavení požární techniky (např. v blízkosti troleje, při dopravní nehodě na dálnici),
- postup připojení a odpojení požárního přívěsu v rámci družstva a postup kontroly jeho připojení,
- způsob vlečení požární techniky a způsoby nouzového dojetí.

Je seznámen:

- s významem čerpacích stanišť, přístupových komunikací a nástupních ploch,
- s konstrukcí hlavních skupin podvozků, agregátů a nástaveb požární techniky a s nejčastějšími příčinami poruch,
- s nejčastějšími příčinami dopravních nehod požární techniky.

Umí:

- popsat dojezdové trasy v hasebním obvodu.
- plnit úkoly stanovené strojníkovi Cvičebním řádem jednotek požární ochrany - technický výcvik.
- vést evidenci a záznamy o provozu, kontrolách a zkouškách určených prostředků,
- ovládat určené prostředky, provádět jejich údržbu a kontroly jejich provozuschopnosti,
- ovládat určené prostředky i nouzovým způsobem,
- provést uživatelskou kontrolu požárního čerpadla.
- aplikovat zásady bezpečné a defenzivní jízdy,
- připojit a odpojit požární přívěs v rámci družstva a odstavit (zabrzdit, podepřít apod.) požární přívěs.

Je schopen:

- u určených prostředků identifikovat poruchu a v rozsahu návodu k obsluze ji odstranit.

4. Časová dotace

Předmět	Počet hodin
Organizační záležitosti, všeobecná bezpečnost práce	1
1 - Řízení vozidel s právem přednosti v jízdě a zásady bezpečné jízdy	1
2 - Plnění úkolů strojní služby u jednotky PO	2
3 - Taktické a bezpečnostní zásady při výjezdu a jízdě požárních automobilů k zásahu a při umístování požární techniky u zásahu	1
4 - Požární čerpadla	2
5 - Praktický výcvik s požárními čerpadly	2
6 - Mobilní požární technika	2
7 - Praktický výcvik s mobilní požární technikou	2
8 - Zdravotní příprava	1
9 - Ověření odborné způsobilosti	2
CELKEM	16 hodin

5. Podmínky pro zařazení

5.1. Podmínky nutné pro zařazení člena dobrovolné jednotky PO do kurzu k získání odborné způsobilosti:

- je členem dobrovolné jednotky PO a absolvoval základní odbornou přípravu členů dobrovolných jednotek PO,
- řidičský průkaz minimálně skupiny C nebo podle hmotnostní třídy vozidla ve své jednotce PO i skupiny B,
- 2 roky praxe v řízení automobilů skupiny C nebo D nebo podle hmotnostní třídy vozidla ve své jednotce PO i skupiny B.

5.2. Podmínky nutné pro zařazení člena dobrovolné jednotky PO do kurzu k prodloužení platnosti osvědčení o odborné způsobilosti:

- je absolventem kurzu S-16 strojníků jednotek SDH obcí a jednotek SDH podniků, nebo kurzu S-40 strojníků jednotek SDH obcí,
- má platné osvědčení o odborné způsobilosti k výkonu funkce strojníka jednotky SDH obce nebo jednotky SDH podniku.

6. Materiální zajištění účastníků kurzu

Člen dobrovolné jednotky PO musí mít u sebe doklady a vybavení pro účely odborné přípravy a musí být vybaven naturálními náležitostmi.

6.1. Doklady

- osobní doklady,
- průkaz pojištěnce,
- zdravotní způsobilost potvrzuje zřizovatel dobrovolné jednotky PO v přihlášce do kurzu.

6.2. Vybavení pro účely výuky

- sešity,
- psací a kreslicí potřeby.

6.3. Naturální náležitosti

- pracovní stejnokroj II, zásahový oděv, obuv, rukavice, přilba apod. s přihlédnutím na vybavenost a možnosti své jednotky PO.

7. Ukončení kurzu

Kurz je ukončen formou závěrečné zkoušky před zkušební komisí /praktická zkouška, ústní zkouška nebo písemná zkouška (test)/. Předseda zkušební komise je jmenován ředitelem HZS kraje.

7.1. Doklad o ukončení kurzu

Dokladem o ukončení kurzu je vydání osvědčení o odborné způsobilosti nebo prodloužení platnosti osvědčení o odborné způsobilosti k výkonu funkce strojníka dobrovolné jednotky PO na dobu dalších pěti let.

Tyto učební osnovy kurzu nabývají účinnosti dnem schválení a k témuž dni se zrušují učební osnovy vzdělávacího programu „S-16 strojníků jednotek SDH obcí a jednotek SDH podniků“ č.j. PO-1018/IZS-2003 ze dne 7. srpna 2003 a „S-8 příprava k prodloužení platnosti odborné způsobilosti strojníků jednotek SDH obcí kategorie JPO II a JPO III“ č.j. PO-1018/IZS-2003 ze dne 7. srpna 2003.

8. Učební osnovy**Vysvětlivky**

T = teorie

P = praxe

U = učebna

Cv = cvičiště

Předmět: 1 – Řízení vozidel s právem přednosti v jízdě a zásady bezpečné jízdy				Počet hodin: 1
Téma číslo	Počet hodin	Místo výuky	Způsob výuky	Téma výuky
1.1.	1	U	T	Zákon č. 361/2000 Sb. (právní úprava jízdy vozidel s právem přednostní jízdy - § 41).
1.2.				Bezpečná jízda. Reakční doba řidiče a brzdového systému, konstrukce pneumatika přenos sil na vozovku při zrychlování, zatáčení a brzdění, adheze a brzdné vzdálenosti, zásady zabraňování smyku a řešení kritické situace, přiměřená rychlost a odstupová vzdálenost, jízda v koloně.

Předmět: 2 – Plnění úkolů strojní služby u jednotky PO				Počet hodin: 2
Téma číslo	Počet hodin	Místo výuky	Způsob výuky	Téma výuky
2.1.	2	U	T	Dokumentace strojní služby u jednotek SDH obcí.
2.2.				Péče o věcné prostředky požární ochrany a mobilní požární techniku.
2.3.				Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně a vyhláška č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany - jednotka PO, druhy, výkon služby, akceschopnost.
2.4.				Řád výkonu služby v jednotkách HZS podniků, SDH obcí a SDH podniků.

Předmět: 3 – Taktické a bezpečnostní zásady při výjezdu a jízdě požárních automobilů k zásahu a při umístování požární techniky u zásahu				Počet hodin: 1
Téma číslo	Počet hodin	Místo výuky	Způsob výuky	Téma výuky
3.1.	1	U	T	Taktické a bezpečnostní zásady při výjezdu a jízdě požárních automobilů k zásahu a při umístování požární techniky u zásahu
				- dle Bojového řádu jednotek požární ochrany, - s výskytem nebezpečných látek, - při silniční dopravní nehodě.

Předmět: 4 – Požární čerpadla				Počet hodin: 2
Téma číslo	Počet hodin	Místo výuky	Způsob výuky	Téma výuky
4.1.	2	U/Cv	T/P	Druhy, charakteristika a konstrukce čerpadel - provozní náplně a pracovní podmínky, - běžné závady a jejich odstranění, - údržba (mazání, výměny provozních kapalin a filtrů).

Předmět: 5 – Praktický výcvik s požárními čerpadly				Počet hodin: 2
Téma číslo	Počet hodin	Místo výuky	Způsob výuky	Téma výuky
5.1.	2	Cv	P	Čerpací stanoviště, sání, doprava vody hadicemi, zkoušky čerpadel, bezpečnost práce.

Předmět: 6 – Mobilní požární technika				Počet hodin: 2
Téma číslo	Počet hodin	Místo výuky	Způsob výuky	Téma výuky
6.1.	2	U/Cv	T/P	Technicko-taktická data. Druhy, charakteristika a konstrukce vozidel - provozní náplně a pracovní podmínky, - běžné závady a jejich odstranění, - údržba (mazání, výměny provozních kapalin a filtrů).

Předmět: 7 – Praktický výcvik s mobilní požární technikou				Počet hodin: 2
Téma číslo	Počet hodin	Místo výuky	Způsob výuky	Téma výuky
7.1.	2	Cv	P	Ustavení mobilní požární techniky, sání, doprava vody hadicemi a kyvadlová doprava vody, nouzový provoz, zkoušky čerpadel, použití pěnnotvorného zařízení, bezpečnost práce.

Předmět: 8 – Zdravotní příprava				Počet hodin: 1
Téma číslo	Počet hodin	Místo výuky	Způsob výuky	Téma výuky
8.1.	1	U	T	Zásady poskytnutí první pomoci (krvácení, úraz el. proudem, zástava dechu a srdce).

Předmět: 9 – Ověření odborné způsobilosti				Počet hodin: 2
Téma číslo	Počet hodin	Místo výuky	Způsob výuky	Téma výuky
9.1.	1	Cv	P	Praktická zkouška – z obsluhy požární techniky.
9.2.	1	U	T	Ústní zkouška nebo písemná zkouška (test).